

Brug af værksted

Retningslinjer

Kilde: ChatGPT

Indholdsfortegnelse

1 OMFANG.....	2
2 FORMÅL.....	2
3 BRUG AF VÆRKSTED.....	3
3.1 ANSVAR.....	3
3.2 GENEREL VÆRKSTEDSSIKKERHED.....	3
3.2.1 Førstehjælpkasse.....	3
3.2.2 Sikker afstand – vis hensyn.....	3
3.2.3 Løsthængende tøj o.l.....	3
3.2.4 Overvej risici.....	3
3.2.5 Før der tændes (start).....	3
3.2.6 Stop maskinen.....	3
3.2.7 Støj og møg.....	4
3.2.8 Instruktion nødvendig.....	4
3.2.9 Hold orden på arbejdsstedet.....	4
3.2.10 Oprydning.....	4
3.2.11 Henstilling om støj og deling af ressourcerne.....	4
3.3 RENE MATERIALER.....	4
3.4 MASKINOVERSIGT.....	4
3.5 PROCESOVERSIGT.....	5
4 NOTER.....	5
4.1 FORKORTELSER.....	5
4.2 REVISIONS HISTORIE.....	5

1 OMFANG

Dette dokumentet beskriver rammerne for anvendelse af værksteder og maskiner i lokalerne, hvor Hasselager Husflid (HH)s aktiviteter foregår.

Indholdet er primært skrevet for medlemmer med lille eller ingen erfaring med (træ)værkstedarbejde, så meget i dokumentet vil være kendt stof for medlemmer med tidligere værkstedserfaringer.

2 FORMÅL

Formålet er, at sikre:

- at brugerne er instrueret i generel sikkerhed for et værksted med farlige maskiner
- at brugerne er instrueret i brug af konkrete maskiner inden brug
- at brugerne får sikker nytte af maskinerne
- at maskiner bruges rigtigt og ikke ødelægges
- at fejl og mangler rapporteres til den maskinansvarlig

3 BRUG AF VÆRKSTED

3.1 Ansvar

Bemærk!

Al brug af værkstedet og maskiner sker på eget ansvar.

Hverken HH eller skolen har forsikringsdækning for skader på personer, maskiner eller bygninger.

3.2 Generel værkstedssikkerhed

Nedenstående generelle punkter kan virke lidt bydende, men de er vel ment og i alles interesse.

3.2.1 Førstehjælpkasse

Førstehjælpkasse findes i rød kasse i første skab i venstre gang i depot-rum.

3.2.2 Sikker afstand – vis hensyn

Hold sikker afstand til personer, der arbejder ved farlige maskiner. De er optaget af aktiviteten, så de omgivende personer må sørge for at holde sikker afstand.

Man kan miste en finger, eller det der er værre, hvis nogen skubber til en person, som arbejder ved en rundsav, afretter, drejebænk, boremaskine, o.l..

3.2.3 Løsthængende tøj o.l.

Undgå løsthængende tøj, lange ærmer, tørklæder, langt løst hår og handsker ved roterende maskiner, da det kan give alvorlige skader, hvis det fanges i maskinen.

3.2.4 Overvej risici

Hav respekt for maskinerne, og tag det med ro ved maskinerne. Hastværk er risikabelt.

Tænk over hvad der kan gå galt, før det sker.

1. Hvor er dine fingre, hvis træet springer eller smutter, når du presser på det?
2. Hvis klingens hugger i træet, hvad sker der så?
3. Hvilken retning flyver et emne, hvis noget knækker?

Mange skader kan undgås ved lidt forudseenhed og forsigtighed. Måske er det lidt mere besværligt, men tag ingen chancer.

3.2.5 Før der tændes (start)

Inden maskinen startes tjekkes:

- at maskinen er indstillet korrekt. Alt er fastgjort, omdrejningshastighed¹ er korrekt,
- at emnet er fastgjort korrekt, hvis relevant
- at der ikke er uvedkommende genstande eller personer i nærheden, som kan komme i vejen
- at udsugning er startet, hvis relevant

3.2.6 Stop maskinen

Stop altid maskinen, når den forlades, også selv om det er i kort tid.

¹omdrejningshastighed = antal omdrejninger per tidsenhed. Eksempelvis omdrejninger/minut.

3.2.7 Støj og møg

Brug høreværn, briller/skærm og støvmaske, når miljøet er derefter. (Værnemidler er personligt udstyr)

Start udsugning, når relevant.

3.2.8 Instruktion nødvendig

Konkret viden om de enkelte maskinernes anvendelse er nødvendig for et godt og sikkert resultat, og for at reducere fejl på maskinerne. Derfor må maskiner/værktøj ikke bruges, før man er instrueret i den specifikke maskine/værktøj.

Hvis du er i tvivl, om hvorledes værktøj eller maskiner virker eller skal bruges, så spørg hellere en gang for meget frem for at komme til skade, eller ødelægge dit projekt eller værktøjet.

Selv et umiddelbart simple værktøj, som f.eks. en fuchsschwanz, har flere egenskaber, som kan være betydende for succes.

Eksempel: Er saven beregnet til træ eller metal; tand-tæthed; tand-vinkel i skæreretning; tand-vinkel på tværs; tand-udlæg. En liste-sav er anderledes end en sav til at skære på langs eller på tværs ad årene i træet.

Man kan henvende sig til den maskinansvarlige (3.4) eller andre erfarne medlemmer, som kan være behjælpelige. Der findes også skriftlige vejledninger for nogle maskintyper (3.4) .

3.2.9 Hold orden på arbejdsstedet

Mange skader på folk og udstyr opstår, fordi der er rodet på arbejdsstedet.

Eksempel: Løse ledninger på gulvet; runde træstumper, som man snubler i; spidse genstande, der stikker ud i gangarealer; osv.).

3.2.10 Oprydning

Læg altid værktøj og alle løsdele (tænger, spændpatroner, bor, drejebor, nøgler, m.m.) tilbage, hvor det blev hentet, så vi holder ting, der hører sammen, samlet og kan finde dem igen.

Rengør maskiner og rum efter endt arbejde (Fej, støvsug, ...)

Stil maskinen i sin "neutrale" position (som du gerne vil modtage den i), og lås eller fjern nøgler.

3.2.11 Henstilling om støj og deling af ressourcerne

Der kan opstå trængsel på enkeltmaskiner fra tid til anden, så der henstilles til, af brugerne så vidt muligt undgå belægning af enkeltmaskiner i lange perioder.

Ligeledes bedes meget støjende aktiviteter startes så tidligt som muligt og gerne før andre møder ind. Vi har mulighed for at åbne værkstedet før 18:30 i særlige tilfælde efter aftale.

3.3 Rene materialer

Anvend kun rene materialer, som er beregnet til den aktuelle maskine.

Genbrugsmaterialer skal være frie for puds, sand og andet, som kan skade maskinerne, og materialerne skal inspiceres for skjulte søm og skruer inden anvendelse.

3.4 Maskinoversigt

Maskintype	Instruktion krævet	Vejledning ref.	Maskin-ansvarlig	Antal	Ejer
Rundsav, bord	Ja	Rundsav-Vejledning	Poul	1	Skolen
Afretter/Tykkelseshøvl	Ja	<på vej>	Poul	1	Skolen
Bandsav, smal klinge	Ja	<på vej>	Poul	1	Skolen

Maskintype	Instruktion krævet	Vejledning ref.	Maskin-ansvarlig	Antal	Ejer
Båndsav, bred klinge	Ja	<på vej>	Poul	1	HH
Søjleboremaskine	Ja	<på vej>	Poul	1	Skolen
Trædrejebænke	Ja	<på vej>	Poul	8	HH
Metal drejebænk	Ja	???	Poul	1 (2)	Skolen
Dekupørsav	Ja	Mundtlig instruktion	Poul	1 + 2	HH/Skolen
Overfræser	Ja	<på vej>	Poul	1	HH
Rondelsliber	Ja	<på vej>	Poul	3 + 2	HH/Skolen
Værktøjssliber (PreEdge)	Ja	<på vej>	Poul	1	HH
Vådsliber (Tormek)	Ja	<på vej>	Poul	1	HH

3.5 Procesoversigt

Proces	Instruktion krævet	Vejledning ref.
Savning rundsav	Ja	Rundsav-Vejledning-<rev>.pdf
Savning båndsav	Ja	<på vej>
Boring	Ja	Værksted-Vejledninger-<rev>.pdf, Afsnit: Boring
Trædrejning	Ja	<på vej>
Overfræsning	Ja	<på vej>
Rondel-slibning	Ja	<på vej>
Slibning (PreEdge)	Ja	<på vej>
Slibning (Tormek)	Ja	<på vej>

4 NOTER

4.1 Forkortelser

Term	Beskrivelse
HH	Hasselager Husflid

4.2 Revisions historie

Rev.	Revisions Dato	Forfatter	Beskrivelse
4	2026-04-14	EKR	1. udgivelse